

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาวะทั่วไปในปัจจุบัน การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญของการดำรงชีวิต เพราะการศึกษาเป็น การสร้างสรรค์พัฒนาความสามารถและสติปัญญาของมนุษย์ ให้คนมีโอกาสได้พัฒนาตนเอง ตลอด ถึงการพัฒนาศักยภาพ จิตความสามารถของชีวิตในด้านต่างๆ การศึกษาของไทยในสมัย โบราณ วัตถุประสงค์มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้แก่ผู้ต้องการศึกษา ทำให้ศักยภาพของผู้ศึกษา จากวัด ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนรู้จักคิด รู้จักวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีสาระบัญญัติให้การศึกษาเป็น เครื่องมืออันสำคัญเพื่อสร้างคนในชาติให้มีคุณภาพ ให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม และให้ความสำคัญ ต่อสถาบันศาสนา ในการมีบทบาทหน้าที่จัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กฎ มหาเถรสมาคม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๕๓) โดยกำหนดให้มีการจัดการศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญ ของคณะสงฆ์ ได้แก่ การศาสนศึกษา และการศึกษาสงเคราะห์ งานการศึกษาของคณะสงฆ์ จึงมุ่งให้ผู้ศึกษาทำความเข้าใจให้กระจ่างชัดในหลักธรรมคำสอน เพื่อรักษาตนได้ พัฒนาตนเป็น พร้อมทั้งเกื้อกูลผู้อื่นให้มีส่วนได้รับรู้หลักธรรมคำสอนที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น พระภิกษุสามเณร ถือเป็นทรัพยากรอันสำคัญและมีคุณค่ายิ่ง เพราะเป็นผู้ที่จะช่วยสืบต่อพระพุทธศาสนา และกระบวนการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จึงมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะต้องได้รับการ พัฒนาให้มีคุณภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อพุทธศาสนาและต่อสังคมโดยรวม

การจัดการศึกษา ที่เป็นหลักสำคัญของคณะสงฆ์ไทย มี ๒ แผนก คือแผนกธรรม และแผนกบาลี การศึกษาพระปริยัติธรรมทั้ง ๒ แผนกนี้ เป็นการศึกษาและการสอบสนามหลวง ที่อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์แห่งองค์พระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่อดีตเป็นลำดับมา จนถึงรัชกาล ปัจจุบัน โดยที่การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้พระภิกษุ

^๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แนวทางการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕).

สามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนภาษาบาลี ซึ่งเป็นภาษาที่จารึกคัมภีร์พระไตรปิฎก เป็นภาษาที่รักษาพระพุทธรพจน์^๒

บาลี เป็นภาษาที่ใช้จารึกคัมภีร์พระไตรปิฎก ผู้มีความประสงค์จะเข้าใจในพระไตรปิฎก ต้องมีความรู้บาลีเป็นอย่างดี เพื่อใช้บาลีภาษาเป็นกุญแจไขผู้คือพระไตรปิฎก อันเป็นหลักฐานคำสอนทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตน และนำมาชี้แจงแสดงแก่ประชาชนผู้สนใจในธัมมามุขมปฏิบัติ การศึกษาบาลี จึงเป็นความจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่พระภิกษุสามเณรทุกรูปจะต้องศึกษา และการศึกษาบาลีแต่ครั้งสุโขทัยประวัติศาสตร์ ก็ได้กล่าวถึงการไปอาราธนาพระสงฆ์ลังกาวงศ์มาเป็นครูต้นแบบทางการศึกษาแล้วช่วยกันสืบอายุพระพุทธศาสนา^๓ การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เป็นหัวใจของการศึกษาของคณะสงฆ์ที่มีผลต่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา เพราะคัมภีร์สำคัญ เช่น พระไตรปิฎกของฝ่ายเถรวาทจารึกไว้ด้วยภาษาบาลี และการรักษาต้นฉบับเดิมซึ่งเป็นภาษาบาลี เพื่อป้องกันพระพุทธรพจน์มิให้คลาดเคลื่อน ที่เรียกว่า พระสังฆธรรมปฏิรูป การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะรักษา ศาสนธรรมไว้ได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนั้น การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลียังนับได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการศึกษาที่ทำให้พระภิกษุสามเณรจบการศึกษาของคณะสงฆ์และมีคุณวุฒิทางพระพุทธศาสนาสูงสุด ประกอบกับการเรียนภาษาบาลี เกี่ยวเนื่องกับการแปลศัพท์ ศีลธรรมพระธรรมวินัยตามไวยากรณ์ เป็นการรักษาลัทธิการเดิมหรือความหมายของพระพุทธรพจน์ตามที่มิอยู่ในพระไตรปิฎก เป็นการป้องกันสังฆธรรมปฏิรูปได้ และการเรียนภาษาบาลีต้องใช้ความอดุสาหะวิริยะและแรงจูงใจเป็นอย่างมาก จึงถือได้ว่าการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้นได้อีกทางหนึ่ง

แต่อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันพระภิกษุสามเณรมีทางเลือกในการศึกษาเล่าเรียนเพิ่มมากขึ้น ทั้งการศึกษาที่คณะสงฆ์ดำเนินงานเองก็ดี ทั้งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรได้เข้าศึกษาเล่าเรียนก็ดี ทำให้การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ซึ่งถือได้ว่าเป็นการศึกษาหลักของคณะสงฆ์ ได้รับความสนใจจากพระภิกษุสามเณรลดน้อยลง เนื่องจาก การสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จะมุ่งเน้นไปที่ช่วงเวลาก่อนเรียนและช่วงเวลาเรียนของนักเรียน แต่หลังจากเรียนจบหลักสูตรแล้ว

^๒ กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, พิธีมอบรางวัลแก่นักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมดีเด่น ปีการศึกษา ๒๕๕๒, (กรุงเทพ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๓), หน้า ๖๕-๖๖.

^๓ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์, (ช่วง วรบุญ โส ป.ธ.๕), การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี, (กรุงเทพ : อักษรการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๔๔๖-๔๔๗.

การเตรียมพื้นที่การทำงาน หรือโอกาสในด้านต่างๆสำหรับนักเรียนจบใหม่ ยังไม่ได้รับการพูดถึงและสนับสนุนมากนัก จึงเป็นปัญหาย้อนไปถึงนักเรียนใหม่ที่กำลังจะตัดสินใจเข้าศึกษาเล่าเรียนหรือกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่มีแรงจูงใจในการเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีลดลง

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก หลังจบการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ ซึ่งเป็นนักเรียนในช่วงชั้นสุดท้ายที่กำลังจะจบการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลครบทั้ง ๓ ช่วงเวลา คือก่อนเข้าศึกษา ขณะกำลังศึกษา และหลังจบการศึกษาต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การศึกษาความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก หลังจบการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ มีประเด็น ดังนี้

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก หลังจบการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา ในกรอบของความต้องการ ๕ อย่าง ของมาสโลว์ คือ

๑. ความความคาดหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิต

๒. ความคาดหวังในความมั่นคงของชีวิต

๓. ความคาดหวังความเคารพนับถือของสังคม

๔. ความคาดหวังการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

๕. ความคาดหวังในการประสบความสำเร็จสูงสุดของชีวิต

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากร ได้แก่ นักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๘๒๓ รูป จาก ๘๐ สำนักเรียน ดังตารางที่ ๑.๑^๔ ดังนี้

ตารางที่ ๑.๑ แสดงจำนวนสำนักเรียน และประชากรในพื้นที่การวิจัย

ที่	ชื่อสำนักเรียน	ป.ธ.๓	ป.ธ.๘	ป.ธ.๙
๑	วัดจักรวรรดิราชาวาส	๕	๑	๓
๒	วัดชนะสงคราม	๕	๘	๖
๓	วัดไตรมิตรวิทยาราม	๑๑	๑	-
๔	วัดเทพธิดาราม	๔	๒	๓
๕	วัดเทพศิรินทราวาส	๑	-	๑
๖	วัดเทพศิลา	๒๓	๒๖	๑๕
๗	วัดธาตุทอง	๔	-	๒
๘	วัดนรนาถสุนทริการาม	๓	๑	๒
๙	วัดบพิตรพิมุข	๑๓	๗	๓
๑๐	วัดบรมนิวาส	-	๑	๒
๑๑	วัดบวรนิเวศวิหาร	๘	๗	๕
๑๒	วัดเบญจมบพิตร	๑๕	๑๘	๖
๑๓	วัดบางนาใน	๑๓	๓	๔
๑๔	วัดปทุมคงคา	๕	๔	๑
๑๕	วัดปทุมวนาราม	๓	๑	-
๑๖	วัดพรหมวงศาราม	๖	๓	๘
๑๗	วัดพระเชตุพนฯ	๓	๖	๔
๑๘	วัดพระพิเรนทร์	๒	-	-
๑๙	วัดพระศรีมหาธาตุ	๑	๑	๑
๒๐	วัดมกุฏกษัตริยาราม	๒	-	-
๒๑	วัดมหรณพาราม	๕	๕	-
๒๒	วัดมหาธาตุ	๕	๔	๓

^๔ สถิตินักเรียนเข้าสอบบาลีสนามหลวงประจำปี ๒๕๕๖

ตารางที่ ๑.๑ (ต่อ)

ที่	ชื่อสำนักเรียน	ป.ร.๓	ป.ร.๔	ป.ร.๕
๒๓	วัดมหาพฤฒาราม	๕	๔	๕
๒๔	วัดยานนาวา	๕	๓	๔
๒๕	วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม	๓	๒	๒
๒๖	วัดราชบูรณะ	๘	-	-
๒๗	วัดราชสิงขร	๔	-	๑
๒๘	วัดราชาธิวาสวิหาร	๓	๒	๑
๒๙	วัดศรีเอี่ยม	๕	๕	-
๓๐	วัดสร้อยทอง	๕	๓	๓
๓๑	วัดสระเกษ	๘	๒	๒
๓๒	วัดสัมพันธวงศ์	๓	๒	-
๓๓	วัดสามพระยา	๑๐	๑๐	๑๕
๓๔	วัดสุทัศน์เทพวราราม	๔	๓	๓
๓๕	วัดเสมียนนารี	๓	๖	๔
๓๖	วัดโสมนัสวิหาร	๓	๑	๔
๓๗	วัดหัวลำโพง	๒๓	๑๕	๘
๓๘	คณะเขตคลองเตย	๒	-	-
๓๙	คณะเขตดอนเมือง-หลักสี่	๓	๕	-
๔๐	คณะเขตบางกะปิ	๑	-	๑
๔๑	คณะเขตบางคอแหลม	-	๑	-
๔๒	คณะเขตพระโขนง-บางนา	๔	๑	๑
๔๓	คณะเขตลาดกระบัง	-	๑	-
๔๔	คณะเขตลาดพร้าว-บึงกุ่ม	๑๒	๓	๓
๔๕	คณะเขตสวนหลวง	๒	-	-
๔๖	คณะเขตสายไหม	๑	-	-
๔๗	วัดกัลยาณมิตร	๑	๓	-
๔๘	วัดกาญจนสิงหาสน์	๒	-	-
๔๙	วัดกฤหบดี	-	๒	-
๕๐	วัดชัยนิมิต	๓	๔	๑

ตารางที่ ๑.๑ (ต่อ)

ที่	ชื่อสำนักเรียน	ป.ร.๓	ป.ร.๔	ป.ร.๕
๕๑	วัดชัยพฤกษมาลา	๑	๒	-
๕๒	วัดดาวดึงษาราม	๑๑	๖	๓
๕๓	วัดคูสิดาราม	๓	๕	-
๕๔	วัดทองธรรมชาติ	๑	๓	๑
๕๕	วัดทองนพคุณ	๖	๖	๓
๕๖	วัดเทพากร	-	๑	๑
๕๗	วัดนาคกลาง	๓	๑	-
๕๘	วัดนิมมานรดี	๒	๑	๒
๕๙	วัดบุญประดิษฐ์	๓	๕	๑
๖๐	วัดบุปผาราม	๒	๓	-
๖๑	วัดประยูรวงศาวาส	๒	๒	๓
๖๒	วัดปากน้ำ	๑๒	๕	๑๒
๖๓	วัดพิชยญาติการาม	๒	-	๒
๖๔	วัดกนิษฐา	-	๑	-
๖๕	วัดโมลีโลกยาราม	๖	๕	๑๑
๖๖	วัดระฆังโฆสิตาราม	-	๒	๒
๖๗	วัดรัชฎาธิษฐาน	-	-	๑
๖๘	วัดราชสิทธิาราม	๑	๒	๑
๖๙	วัดราชโอรสาราม	๔	๖	๔
๗๐	วัดศรีสุทธาราม	-	๒	๑
๗๑	วัดสุวรรณาราม	๑	๑	-
๗๒	วัดอนงคาราม	๑	๑	-
๗๓	วัดอมรคีรี	๕	๒	๑
๗๔	วัดอรุณราชวราราม	๔	๖	๖
๗๕	วัดอาวุธวิกสิตาราม	๘	๖	๓
๗๖	วัดอินทาราม	๑	-	-

ตารางที่ ๑.๑ (ต่อ)

ที่	ชื่อสำนักเรียน	ป.ร.๓	ป.ร.๔	ป.ร.๕
๓๓	คณะเขตบางแค	๕	-	๑
๓๔	คณะเขตธนบุรี	-	๑	-
๓๕	คณะเขตภาษีเจริญ	๕	-	๒
๔๐	คณะเขตหนองแขม	๓	๑	-
รวม		๓๖๕	๒๖๕	๑๕๓ = ๘๒๓

๒. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๖๕ รูป โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปรียบเทียบตารางสำเร็จรูป (Krejcie and Morgan)^๕

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาคือ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ภาค ๑ ดังตาราง ๑.๑ ข้างต้น

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในการศึกษา คำนวณและวิจัยประมาณ ๖ เดือน โดย ตั้งแต่ พฤษภาคม ๒๕๕๕ – ตุลาคม ๒๕๕๕

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ เปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก หลังจบการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างไร

๑.๔.๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา เป็นอย่างไร

^๕อ้างใน ส่องศรี ชมพูนวงศ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑๓.

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

- ๑.๕.๑ นักเรียนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน
- ๑.๕.๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน
- ๑.๕.๓ นักเรียนที่มีพรญาต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน
- ๑.๕.๔ นักเรียนที่มีวิทยฐานะทางธรรมต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน
- ๑.๕.๕ นักเรียนที่มีวิทยฐานะทางโลกต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน
- ๑.๕.๖ นักเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการที่จะได้มาซึ่งสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่ตั้งใจไว้ในงานวิจัยนี้มุ่งถึงความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ตามความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ๕ อย่างของมาสโลว์ คือ ๑. ปัจจัยพื้นฐานของชีวิต ๒. ความมั่นคงของชีวิต ๓. ความเคารพนับถือของสังคม ๔. การเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ๕. การประสบความสำเร็จสูงสุดของชีวิต

๑.๖.๒ ความคาดหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิต หมายถึง ความต้องการในปัจจัยพื้นฐานของชีวิตที่จำเป็นมีที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อาหาร การเดินทางสภาพแวดล้อมต่างๆ และสังคมที่เป็นกัลยาณมิตร ในการดำเนินชีวิตทั้งที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์

๑.๖.๓ ความคาดหวังในความมั่นคงของชีวิต หมายถึง ความต้องการในการได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาศาสนาและภาษาบาลี หรือสาขาวิชาอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมการสนับสนุนทุนการศึกษาทั้งในเพศบรรพชิตและคฤหัสถ์

๑.๖.๔ ความคาดหวังความเคารพนับถือของสังคม หมายถึง ความต้องการในการได้รับโอกาสทำงานคณะสงฆ์ เช่นการปกครอง เผยแผ่การศึกษา สาธารณสงเคราะห์ เป็นต้น หรือในงานด้านอื่นๆ ที่สังคมยอมรับตามความรู้ความสามารถ ทั้งในเพศบรรพชิตและคฤหัสถ์

๑.๖.๕ ความคาดหวังการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หมายถึง ความต้องการในการได้รับการสนับสนุนเมื่อได้ทำงานตามความรู้ความสามารถ ในงานของคณะสงฆ์ เช่นการปกครอง เผยแผ่การศึกษา สาธารณสงเคราะห์ เป็นต้น หรือในงานด้านอื่นๆที่สังคมยอมรับ ทั้งในเพศบรรพชิตและคฤหัสถ์

๑.๖.๖ ความคาดหวังในการประสบความสำเร็จสูงสุดของชีวิต หมายถึง ความต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุด ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุด ยอด และการก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการงาน ทั้งในเพศบรรพชิตและคฤหัสถ์

๑.๖.๗ พระปริยัติธรรมแผนกบาลี หมายถึง ระบบการศึกษาของพระสงฆ์ในปัจจุบันที่เน้นการศึกษบาลีเป็นหลัก แบ่งเป็น ๓ ระดับ ๘ ชั้น คือ เปรียญตรี (ประโยค ๑-๒ ถึง ประโยค ป.ธ. ๓), เปรียญโท (ประโยค ป.ธ. ๔ ถึง ประโยค ป.ธ. ๖), และเปรียญเอก (ประโยค ป.ธ. ๗ ถึง ประโยค ป.ธ. ๙)

๑.๖.๘ ชั้นเปรียญเอก หมายถึง การศึกษาภาษาบาลีในระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗-๘-๙

๑.๖.๙ หลังจบการศึกษาชั้นเปรียญเอก หมายถึง ระยะเวลาหลังจากสอบผ่านเกณฑ์สนามหลวงในระดับชั้นประโยค ป.ธ.๗-๘-๙

๑.๖.๑๐ สถานภาพ หมายถึง การดำรงสมณเพศในพระพุทธศาสนาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ในงานวิจัยนี้มุ่งถึงนักเรียน ๒ ประเภท คือ พระภิกษุและสามเณร

๑.๖.๑๑ พรรษา หมายถึง จำนวนเวลานับเป็นปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ที่อุปสมบทมาจนถึงปีปัจจุบันของผู้บริหาร และอาจารย์ ในสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตกรุงเทพมหานคร

๑.๖.๑๒ วิทยฐานะ หมายถึง ระดับการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ วิทยฐานะทางโลก และวิทยฐานะทางธรรม

๑.๖.๑๓ วิทยฐานะทางโลก หมายถึง ระดับการศึกษาสามัญสูงสุดที่นักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกสำเร็จ

๑.๖.๑๔ วิทยฐานะทางธรรม หมายถึง ระดับการศึกษาที่คณะสงฆ์จัดขึ้นที่นักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกสำเร็จ ในงานวิจัยนี้มุ่งถึงนักเรียนชั้นเปรียญเอก คือ ประโยค ป.ธ.๗-๘-๙

๑.๖.๑๕ ตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง ตำแหน่งของพระภิกษุผู้ทำงานคณะสงฆ์โดยมีอำนาจเต็มตามตำแหน่ง ซึ่งในแม่บทท่านบัญญัติว่า หมายถึง พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ ในงานวิจัยนี้มุ่งเฉพาะพระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ลูกวัด

๑.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๓.๑ ทำให้ทราบความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกในเขต
กรุงเทพมหานคร ภาค ๑ หลังจบการศึกษา

๑.๓.๒ ทำให้ทราบความแตกต่างของความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก
ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ หลังจบการศึกษา

๑.๓.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก
ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ หลังจบการศึกษา